

I haven gjort det mot mig

Matt. 25: 31-46

Måne någon tror, vad dessa ord innebära? De äro Kristi ord, - de ord han skall säga på den yttersta dagen: *Så vitt I haven gjort det mot en enda av dessa mina bröder, haven I gjort det mot mig.* Måne någon häri tror den store Herren? Visst är det hårt att så fråga, men var och en prøve sig. Visst vilja vi i allmänhet vörda Herrens ord, såsom den eviga, himmelska Sanningens, men det är att befara, att i dessa ord får han icke hos många gälla såsom sannfärdig, ja, knappt hos någon, och vi tala dock ännu om de trogna. Ty skulle vi kunna tro dessa ord - skulle vi verkligt och levande tro, att allt, det vi i enfaldig kärlek, för den stora nåd, som vederfarits oss, bevisa fattiga medbröder, vore av Kristus ansett såsom gjort alldeles mot honom, så skulle det visst bliva ett sådant fikande och löpande efter nåden att få sålunda tjäna Kristus, att vi aldrig skulle finna nog tillfälle därtill. Det är undransvärt, huru mäktigt den tron livar människor till verksamhet, när de kunna riktigt visst tro, att de göra Gud en välbehaglig tjänst.

Den vidskeplige fakiren i Ostindien kan för den tron underkasta sig mödan att rulla sig på marken hela hundra mil, eller att i tio år icke tala ett ord. En vidskeplig katolik kan för den tron dag och natt pina sin kropp med vakande och fastande. Och så snart människan är av lögnens fader bedragen till självvald gudstjänst, då har hon en tro så stark, att knappt något Guds ord kan rubba den; men när Herren själv med de uttryckligaste ord säger oss, vad som behagar honom, då kunna icke ens de trogna hålla det riktigt visst och hava därför så ringa lust och glädje i hans tjänst. Måtte vi därför besinna, huru mycket ont som kommer av otron, och på allvar anropa Gud om öppnade sinnen, att vi måtte tro Kristi ord!

Det är alldeles säkert, att samma skröpliga kristna, som dagligen bittert klaga över sin kallsinnighet mot Frälsaren, skulle med hjärtligaste fröjd och kärlek löpa i hans tjänst, blott de riktigt trodde, att hans ögon följde dem och att han så värderade det de gjorde, som vore det bevisat mot hans person -blott de riktigt rätt trodde dessa ord: Jag var hungrig, och I gäven mig att äta; jag var naken, och I kladden mig; ty så vitt I haven gjort det mot en enda av dessa minsta, haven I gjort det mot mig.

Tänk, om Kristus ännu vore på jorden i samma förnedringstillstånd som då han gick här, för vår skull så fattig att han icke hade någon plats, där han kunde nedluta sitt huvud, och att han i sådant tillstånd komme i mitt hus och yttrade något behov. - O, jag skulle icke i min livstid varit lyckligare än nu, när jag fick giva honom något! Jag skulle visserligen icke spara något för honom; jag skulle visserligen giva honom det bästa, jag hade. Och det även om jag samma dag näst förut hade av hjärtat klagat: - Jag är alldeles iskall för honom. Varför skulle jag dock hava en så hjärtlig lust att tjäna honom?

Sannerligen endast därför, att jag riktigt visste, att jag tjänade honom, att han såg på min tjänst med välbehag. Ack ve den olyckliga otron och det förblindade hjärtats mörker, som icke tillåter oss att hava den glädje och lust till Herrens tjänst, som vi annars skulle hava! Och märk nu här vikten av tron på det ordet: »I haven gjort det mot mig.» Ja, måtte alla kristna stanna för detta ord och på allvar göra sig reda för den frågan: Är detta sanning? Är det verkligen sant, vad Herren säger: »Så vitt I haven gjort det mot en enda av dessa mina minsta bröder, haven I gjort det mot mig?» Eller är Herren Kristus icke sannfärdig den stunden, då han så talar? Gud förbarme sig! Gud öppne våra sinnen och föröke oss tron!

Men vi hava ock ännu en viktig lärdom av orden: *I haven gjort det mot mig.* Mången kristen har undrat, att den stora avgörande domen till evig salighet eller evig fördömelse skall enligt denna Kristi beskrivning grundas på gärningar - då annars hela evangelii lära går därpå ut, »att vi varda rättfärdiga av tron, utan gärningar». Men nu skall Kristus i domen endast uppräknas gärningar, som vi gjort eller icke gjort, och därefter skola vi dömas. Detta är ju underligt. Ja, visst må det väcka oss till uppmärksamhet, och visst må det med en väldig domstämman nedslå den falska, ofruktbara inbillningstron, varigenom några icke ens vilja höra talas om någon dess bevisning med gärningar, utan vilja i all maktighet vaggas fram med ljuvliga betraktelser om nåd och himmelrike, då likväl deras tro icke har någon levande och drivande kraft, då de likväl aldrig av erfarenhet kunna säga: »Kristi kärlek tvingar oss»; de hava, såsom Luther säger, »blott tagit skummet av evangelium» och hava ingen verklig förening med Frälsaren som medför en helgande ande och lust till Guds lag; nej,

de vilja icke höra någon förmaning, utan klaga, att man därmed »binder samveten med gärningar». Sådana borde betänka dessa skriftens ord.

Det är visserligen sant, att det finnes de, som binda de trognas samvete med gärningar; men dessa igenkännas därav, att de äro fiender till den fridgivande tron, alltid vilja behålla själar i ovisshet och sträva att genom förmaning, tuktan och straff göra folk fromt, att framtvunga helgelse hos dem, som ännu icke blivit frigjorda från lagen och saliga i Kristus. Men helt annat är det, när en troende själ med huldhet förmanas, eller, om hon blivit lättsinnig, med allvar straffas, varunder nådens dörr dock beständigt hålles öppen; detta heter icke att binda samveten med gärningar, utan är vad Kristus och alla apostlarna så ideligen gjorde.

Men den, som icke älskar en sådan huld förmaning, utan vill vara fri i sitt köttsliga väsende, hos en sådan skall icke blott köttet, utan även hans själ och samvete bindas under Guds dom; ty där bor varken den villiga eller den lagbundna anden, utan en fräck obotfärdighet. Kristi ord äro bestämda. Den, som håller sig för en gren i honom, men icke bär frukt, skall avhuggas och kastas i elden. Den, som icke hade gjort de gärningar, som han i domen uppräknar, bortvisas till en eld, som är tillredd åt djävulen och hans änglar. Det är Kristus själv, som säger detta.

»Men det är likväl underligt», säger du, »att hela trons lära tyckes vara glömd och blott gärningar framhållas.» Svar: Här är en domstol, och dit höra vittnen; gärningarna anföras här blott såsom vittnen på vårt förhållande till domaren. Det är ock därtill denna text nu i tiden är så dyrbar, nämligen att vi måtte äga ett avgörande prov på den äkta kristendomen. Först är det så mycken tvist, och »alla mannens vägar äro rätta i hans egna ögon»; då är det gott att få veta, vad som är det avgörande provet.

Kristus säger: »Av deras frukt skolen I känna dem» (Matt. 7:15-20). Giv akt på vilken lära som frambringar mest frukt – icke vilken som mest talar om sin egen riktighet, allvar m. m., utan varest det verkligen blir mest frukt, och (märk!) sådan frukt, som skriften omtalar: »Andens frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet» etc. Vi få icke döma efter eget behag, utan giva akt på, huru skriften talar. – För det andra, är det så mycket självbedrägeri även bland dem, som hålla sig till den rätta läran. Vid det »sanna vinträdet» hänga ock de grenar, som skola bortkastas. Dessa skulle igenkännas därav, att de icke bära frukt. Här se vi nu den största orsaken, varför Kristus här blott talar om gärningar.

Men för det andra: se något närmare på Kristi ord, så skall du finna, att trons väg här icke är förnekad eller glömd. Har du någonsin betänkt eller förstått, varför Kristus här endast talar om sådana gärningar, som man bevisat honom själv? Han talar icke om vilka goda gärningar som helst. Han säger icke: En hungrig kom, och I gåven honom äta; en naken kom, och I gåven honom kläder; en husvill kom, och I härbärgeraden honom o. s. v., utan han säger ideligt »jag» och »mig». »Jag var hungrig, och I gåven mig att äta; jag var törstig, och I gåven mig att dricka; jag var främling och I härbärgeraden mig» o. s. v., »ty så vitt I haven gjort det mot en enda av dessa mina minsta bröder, haven I gjort det mot mig». Se här är hemligheten och kraften av hela denna text. Det är visserligen sant och obestridligt, att den ena lärdomen, Kristus här vill giva oss, är den, som vi redan betraktat, nämligen att han så vill uppskatta sina vänners gärningar, som vore de bevisade mot hans egen person; men den andra lärdomen är, att han vill i den yttersta domen nämna och prisa endast de gärningar, som äro verkligen gjorda åt honom eller för hans skull; ty märk, huru han talar!

Han säger icke: Det I haven gjort människor, det haven I gjort mig; utan han säger: »Det I haven gjort en av dessa mina minsta bröder. o. s. v. Märk! »Mina bröder det I haven gjort mina bröder.» - Därmed har han visserligen först åsyftat själva kärleken till hans trogna, vilka han kallar sina bröder (Joh. 20:17; Matt. 12:48-50), och har då påpekat det stora utmärkande kännetecknet på de rätta kristna, nämligen »kärleken till dem, som äro födda av Gud: (Joh. 13:33; 1 Joh. 5:1-2); ty likasom han här säger: »Det I haven gjort mot mina bröder, det haven I gjort mot mig», så sade han ock en gång till sina lärjungar: »Den som mottager eder, han mottager mig: (Matt. 10:40).

Men för det andra, har han ock därmed velat påpeka hjärtats avsikt och bevekelsegrund i våra gärningar; ty av samma kärlek, m beveker oss till hans »bröders» tjänst, kan man tjäna alla människor, när det nämligen sker för hans skull, sker i följd av rart förhållande till honom. Vilken väsentlig vikt Herren just lägger på denna avsikt och bevekelsegrund, kan man se på många ställen; såsom då han i Mark. 9:41 säger: »Vilken som giver eder att dricka en bägare vatten för det namnet, att I tillhören Kristus, sannerligen säger jag eder:

han skall icke mista sin lön». Likaså i Matt. 10:41-42 förekommer samma omständliga påpekande av bevekelsegrunden, då Herren säger: »Den som mottager en profet för hans namn av profet, han skall få en profets lön; och den som mottager en rättfärdig för hans namn av rättfärdig, han skall få en rättfärdigs lön. Och vilken som giver en enda av dessa små allenast en bägare kallt vatten att dricka, för hans namn av lärjunge, sannerligen säger jag eder» o. s. v.

Av alla dessa ställen finna vi, huru Herren ser på hjärtats syfte och mening vid gärningen; varför det ordet: »I haven gjort det mot mig», även vill säga: I haven syftat på mig i edra gärningar, det är mig I haven velat tjäna, det är för min skull I haven gjort det. Men detta kan man ju icke säga om vilken människa som helst; detta är ju något, som riktigt utmärker Jesu trogna vänner. Tusende andra göra samma gärningar utvärtes, men av helt annan bevekelse; somliga göra det goda, för att varda sedda av människor, och »de hava fått ut sin lön» (Matt. 6:1-2) andra göra det av naturligt ömhet för den lidande varelse, som står för deras ögon, en bevekelse, som finnes även hos de oskälige djuren; en tredje gör det för salighetens vinnande, för lagens bud, hot eller löften, och det kallas att »hålla sig till lagens gärningar», och sådana äro under förbannelsen (Gal. 3:10). Kristus kan omöjligt säga om de gärningar, som härflutit av sådana bevekelse: »I haven gjort det mot mig.»

Vi hava redan sett, huru han plögade tala, och huru han såg efter hjärtats syfte och bevekelsegrund. Och det är endast de, som äro »döda ifrån lagen» och nu leva i Kristi kärlek - Det är endast de, som kunna »göra frukt åt Gud», göra det åt Kristus, så att han kan säga: »I haven gjort det mot mig.» Vi måste således bekänna, att denna text på ett ganska kraftigt sätt talar om trons väg. Vi hava ju sett, att ett sådant hjärta för Kristus, ett sinne, som drives av Guds kärlek, vinnes endast genom tron, endast genom frigörelse ifrån lagen, då vi införlivas med Kristus och börja att leva av hans kärlek; såsom han själv sade: »Om I förbliven i mig - förbliven i min kärlek - då bären I mycken frukt.» Vi se således, att den avgörande domen till evig ofärd eller evig salighet i himmelen beror av det förhållandet, huruvida vi levat i hans kärlek.

Äntligen kunna vi ock av de gärningar, Kristus här uppräknar, lära något om fältet och utsträckningen för en kristlig välgörenhet. Vi märka, att Kristus här gynnar en utåt gående verksamhet, då han icke blott talar om det goda, var och en inom sitt hus kan göra, utan ock säger: »Jag var sjuk, och I besökten mig; jag var i fängelse, och I kommen till mig.» Det är underligt, att det ibland kristna kan uppstå olika meningar om en sådan fråga, huruvida vi böra uppsöka nöden, eller blott vänta, till dess den anmäler sig vid vår dörr. På samma gång den ena beklagar, att han är bunden vid en huslig kallelse och därigenom berövad alla tillfällen att göra goda gärningar - icke besinnande, att det är just i huset, bland våra närmaste, vi måste utöva de flesta goda gärningarna - så finnas andra, som ock vilja vara kristna, vilka rent av förkasta all vidsträckt verksamhet och vilja inskränka vår välgörenhet till dessa närmaste.

Men där man icke hemligen åsyftar att försvara sin egen maklighet, utan verkligen vill se sanningen, skall man visserligen av dessa Kristi ord: »Jag var sjuk och i fängelse, och I besökten mig, - samt av det allmänna kärleksbudet: »Älska din nästa såsom dig själv» - tillräckligen övertygas, att varje kristen bör, efter tillfälle och förmåga, tjäna alla människor, icke blott sitt husfolk och sina vänner - »ty sammalunda göra ock publikanerna» - utan även dem, som äro utanför. Det var ock på Kristi tid en man, vem ville undkomma budet om kärlekens bevisning mot nästan och därför svarade: »Vilken är då min nästa?» Men Kristus visade i sin liknelse om den barmhärtige samariten, att även där, varest det i alla förhållanden är ett sådant avstånd, som emellan judar och samariter, borde man tjäna människor. Märk därför: det är mycket goda och Gud behagliga gärningar, då du först genom tron håller vänskap med din Frälsare och sedan med tålmod och trohet sköter din kallelse verk inom huset, antingen såsom styrande, såsom husfader, husmoder, eller såsom lydande, såsom barn eller tjänare; - i alla stånd har man många goda gärningar att utöva, vilka ofta fordra mycket tålmod och köttets dödande, och kan du däri troget hålla ut, så är det allt Gud behagliga gärningar; ty det är av honom själv befallt och förordnat.

Men kan du därjämte tjäna dem som äro utom huset, i andliga eller lekamliga behov, sjuka, fattiga, okunniga, så ser du här, att Kristus vill en dag så prisa dessa gärningar, att han skall säga: »Jag var sjuk, och I besökten mig; jag var i fängelse, och I kommen till mig.» Korteligen: en kristens gärningar hava intet namn», säger Luther, d. ä. en kristen gör inga vissa gärningar såsom skrymtarna, vilka utvälja någon viss gärning, och utom denna får man intet gott av dem; men en kristen har kärlek och gör genom denna allehanda gott, enligt Kristi ord: »Allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det gören I ock

dem.»

Då han har den stora nåden att leva i Guds vänskap och under en evig och beständig förlåtelse, så länge Gud icke ogillar borgesmannen, sin älsklige Son, och härtill kommer, att Kristus med sådant välbehag betraktar våra ringa gärningar, att han vill säga: I haven gjort det mot mig - huru ljuvligt att då i stort och smått se på honom och säga vid sig själv: För Frälsarens skull vill jag nu giva denne fattige ett klädesplagg; för Frälsarens skull vill jag säga denne okunnige ett hälsosamt ord; för Frälsarens skull vill jag nu hava tålmod med denna prövande medmänniska och giva henne ett glatt ansikte och ett gott ord; för Frälsarens skull vill jag göra mig det omaket att besöka den och den eländiga o. s. v.

När jag har trons tröst och kärlek i mitt hjärta, är allt detta en lust. Vi skola ändå tycka oss hava gjort intet, så att när Herren uppräknar, vad vi gjort åt honom, skola vi svara: När voro vi så lyckliga, att vi fingo tjäna dig? Men han skall då betydande förklara: *Sannerligen säger jag eder: Så vitt I haven gjort det mot en enda av dessa mina minsta bröder, haven I gjort det mot mig.*

- C-O Rosenius 1854

© [www.pietisten](http://www.pietisten.com)

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

Texterna får dock inte användas i någon form av försäljning utan tillstånd från [pietisten.com](http://www.pietisten.com).